

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Xd. 28,

DISPUTATIO.
Institutionum Anatomicarum XII.

De
COLLO.

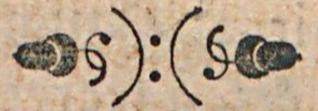
Quam
D. O. M. A.
SVB PRÆSIDIO

TOBIÆ KNOBLOCHII,
Marcobrettani Fr., Med. & Phil.D.

*In celeberrima Witebergensium Academia
defendendam suscipiet*

Iohannes Knobloch Ba-
benhusanus Hanovius.

Ad diem 6 Nev. horis & loco notis.

VVITEBERGAE,

Typis Cratonianis per Iohan. Gorman.
Anno c1o 1o CVII.

Nobilissimo, ampliss: & consultiss: Viro
Generis dignitate, prudentiâ, autoritate
præstantissimo:

Dn. BALTHASARO Prechtern
ILLVSTRI COMITI AB Hanaw / Licht-
tenberg / &c. à Consilijs, & Præfecto Babenu-
sano fidelissimo.

Nec non

Reverendo & Clarissimo Viro
Dn. IOHANNI Engels / COMITATUS
Babenhufani Superintendenti ut vigilantissimo
sic & fidelissimo:

Item:

Præstantissimo, doctrinâ & multiplici
rerum usu peritissimo Viro:

Dn. GEORGIO MARCELLO:
Illustri Comiti ab Hanaw / Lichtenberg /
&c. à secretis.

Fautoribus & Promotoribus Exercitium hoc
Anthropologicum dicat,
dedicat

Respondens.

Σὺν Θεῶ ἀντομέδῃ

ACTENVS de medij ventris regione, quæ partes facultati vitali destinatas continet, egimus, ordinis ratio nunc exigit, ut de collo quod capitis fulcrum est, & quo caput cum corporis trunco conjungitur. Collum Græci *τράχυλον καὶ ἀνχένα* vocarunt, Latini collum à colendo, quod pars hæc monilibus & torquibus ornetur. Dividitur in partem anteriorem, quæ Græcis *λαιμός* & *δειρή* dicitur: Latinis Guttur vel jugulus: posteriorem, quæ Græcis *ἀνχή*, latinis cervix est, & laterales partes, quæ sub auribus oriuntur, *παροτιδες*. 2. Colli partes aliæ sunt continentes, & hæc vel communes vel propriæ, de communibus superius actum fuit, de proprijs *σηζυήσεις* agendum erit, utpote de musculis: aliæ contentæ, ut sunt venæ jugulares, arteriæ, carotides, nervi sexti paris recurrentes, aspera arteria & œsophagus.

CAP: I.

Musculos colli quod attinet, horum duo sunt genera:
1. *flectentes*. 2. *extendentes* (Vesal. primum par dorsi: Columbo
A 2 primum)

primum par cervicis) flectentium 4. sunt: duo longi sub œsophago è superioribus thoracis vertebris producti, qui carneo & acuto principio primæ cervicis vertebræ, & aliquando ossi petroso inseruntur: 2. duo Scaleni. (secundum par cervicis Columbo, Vesal: secundum par dorsi: Fall. thoracis octavus.) qui à prima costa & jugulo carnosò, & lato principio exoriuntur, & in transversas ferè omnes vertebrarum cervicis inseruntur. Usus horum est, caput in latus vertere, quando unus solus agit: Si verò cum opposito, tunc caput antrosum cum cervice inclinat.

Extendentium sunt duo transversæ (tertium par cervicis Columbo. 3. dorsi Vesal.) qui à processibus vertebrarum posteriorum prognati in transversas omnes cervicis vertebrae feruntur; 2. duo spinali inter spinas siti (quartum par cervicis Columbo: dorsum moventium septimus seu quarti paris alter Vesal) qui à radicibus spinarum thoracis prodeunt, in spinas cervicis feruntur. Horum unus si solus agit, obliquè movet collum, si cum socio tum collum ad posteriora trahendo extendit, ut Columbo. l. 5. c. 18. docet.

CAP. II.

DE ASPERA ARTERIA.

Aspera arteria (quæ κατὰ ἔξοχὴν tantum Philosopho, latinis guttur, Græcis ob asperitatem & duritiem τραχεία appellatur) est primaria colli pars fistulæ longæ instar à faucibus ad pulmones descendens, ex cartilaginibus, membranis, arteriis, nervis ac venis ad inspirationem & expirationem constructa.

1. Substantia aspera arteria varia est & inequalis: Constat enim 1. cartilaginibus annuli figuram ferè referentibus, non tamen integrum circulum perferentibus, unde & στροφαίδια dicuntur, quod membranis terminentur, ne ab arteriæ duritie molliis œso-

lis œsophagus laderetur, & ut cedere possit, cum ab hominibus, præsertim agrestibus, & illiberalibus, dura, aspera, nec benè masticata, deglutiuntur, quò melius illa deglutiri possint. Magis autem cartilagineam eam esse oportuit, propter vocem, quem per eam tanquam instrumentum editur: Cum enim vox nihil sit aliud, quam sonus quidam, rectè provida natura cartilagineam arteriæ substantiam esse voluit, ad quam aër illidatur, & si ex concussione duorum corporum solidorum sonus excitetur: Si enim ex carnea constaret materia, nullus fieret sonus, cum duo corpora mollia concussa sonum nullum edere queant. Si enim lana lanam percusseris, nullus exaudietur sonus. Ossea verò non debuit esse substantia propter inspirationem & expirationem, ut ad hanc dilatari ad illam contrahi possit.

2. Ad hanc autem operationem promovendam membranam quandam continet, quæ in caudice arteriæ crassa est, & valida, ut cibo per stomachum descendenti cedere possit trachæa arteria, ramis verò pulmonibus insertis tenuis est, ut cartilagineum frusta in pulmonum substantia copulet & connectat Gal. 7. usu part. 3.

3. Ne verò ab humorum à cerebro descendentium acrimonia, vel arteria laderetur, vel etiam per eandem acris ille humor, ad pulmones deferretur, succingitur foris communi membrana crassiore (extra pulmones, scilicet in ijs verò tenuis est, ne transitum aëris impediatur) quæ humores ad cartilagineas defluentes ab illis arceat, & cum acutissimi sit sensus, pulmones ad excretionem noxior humor subito sollicitet, Gal. 7. usu part. 7. Bauh. lib. 2.

4. In lateribus 1. apparent venæ insignes, jugulares dictæ, internæ & externæ.

5. Asperam arteriam anatomici melioris cognitionis ergò dividunt in caput, qua parte fauces attingit, & sub mento eminet, & laryngem nominant & in corpus ipsum, quod ῥοιζὸν & ἄνω Ἰσθμὸν ῥοιζοῦ, quod à potu irrigetur, nominatur & in collo caudicis

rationem obtinet Gal. 7. adm. anat. 5: Ad laryngis constitutionem tria concurrunt cartilaginee tres, musculi, & operculum.

6. Cartilaginum, quae ita connectuntur, ut earum operatio dilatari & constringi, claudi & aperiri facile possit, prima anterior, quae maxima & latissima est, foris gibba, intus cava, scuto non absimilis, quod non undique rotundum, sed praelongum est unde & *Ἰσοειδής* dicitur: haec ad efficiendam cavitationem ad glottida servandum, & musculos suscipiendos confert.

7. Secunda priscis *ἀνώμυ* fuit, recentioribus vero *κρικοειδής* annularis dicitur, quod pars hujus anterior primae cartilagini substrata orbicularis & angusta sit, posterior vero latior sit & totius laryngis basis existat. Haec quantum minor est prima, tanto major est tertia, & perfectum absolvit circulum ea parte, qua oesophagus est, nec propterea deglutitio impeditur: mutatur enim partium earum situs, larynx enim sursum recurrit ad fauces, oesophagus autem deorsum trahitur.

8. Tertia *ἀρσενωειδής* dicta, à figura vasis similitudine, quod *ἀρσενωειδής* appellant, cujus partes membranarum & vinculo-
lorum opera connectuntur, & simul junctae eam efformant rimam, quae voci modulandae accommodata est, & proprie *γλωττις* dicitur. Harum cartilaginum duae tantum moventur ad modulationem vocis, *κρικοειδής* vero manet immobilis.

9. *Ἰπυγλωττιδα* vero ad vocis articulationem facere ex peculiari ipsius substantia patet: cartilaginea enim est ex parte, ne flatuum impetu rumpatur, partim membranosa ut in motu facile abducatur, reducatur, partim musculo-
sa, ut dilatari & comprimi possit, unctuosus denique est & pinguis, ne exsiccationi sit obnoxia.

10. Huic incumbit aliud corpus cartilagineum & duriusculum, quod Graecis *Ἰπυγλωττιδα*. Hippocrat. *κλήθερον* vocat, Latini laryngis operculum nominant, quia linguae incumbit, qua
parte

parte laryngem spectat concavum, altera convexum, ampla basi ab interiore scutiformis parte, cui firmiter adheret, procedit: mox sursum sese efferens, latius redditur, & rursus angustum in cuspidem gulam versus desinit.

11. Hæc duritie sua prohibet, ne fistula claudatur, & metum suffocationis tollit: Cartilagineum est, ut deprimi celerrime possit, cum cibi & potus in ventriculum illabuntur, & ad aëris inspirationem erigi possit, carnosæ quidem & membranosæ facillè concidunt, non verò statim eriguntur: ossea autem erecta manent nec facillè deprimuntur.

12. Quia verò larynx actionem suam perficere non potest, nisi & dilatetur & contrahatur, varijs musculis à pia matre natura prædita est, quorum beneficio ad actiones suas obeundas apta redditur.

13. Horum alij sunt communes, alij proprij. Communium duo sunt paria bronchi dicti, quia per latera arteriæ asperæ feruntur. 1. par à superiori & interiori sterni parte oritur, & in scutiformis interiorem partem immittitur, quam deorsum trahit. 2. Par inferius, huic oppositum à pectoris osse ad os juguli tendens in eadem scutiformis latera ad finem prædictorum musculorum inseritur, quæ sursum trahit, & tum superiores laryngis partes constringit, inferiores dilatat.

14. Musculorum propriorum 10. sunt, in quovis latere quinque, valdè tamen exigui: 1. Par ab innominatæ cartilaginis interiori parte ad posteriorem thyroidis basin producitur, quæ constringens superiorem laryngis partem dilatat. 2. à posteriore ejusdem parte ortum in partem inferiorrem desinit, & glottida aperit. 3. ab ejusdem lateribus ad aritanoidis internam partem fertur, & posticas glottidis partes dilatat, anticæ constringit. 4. Ab interiore thyroide lateribus aritanoidis inseritur, & contrarium priori actionem perficit. 5. par omnium minimū à media aritanoidide in latera ejusdem immittitur, & equaliter fistulam aperit.

15. Lateri-

15. Lateribus laryngis glandulae adherent, quarum substantia rara est, & spongiosa & humore suo subditas illas partes irrigant.

16. Corpus ipsum est reliqua substantia arteria ad pulmonem descendens, ubi in duos ramos majores distribuitur, qui in ipsa substantia pulmonis in duos minores ramulos dividuntur & per totum pulmonis corpus disperguntur, &c. Usus arteriae est ut cordi, quod perpetuo motu agitur, per pulmones aerem frigidum, quo refocilletur, subministret, & fulginosos illos habitus assiduo motu cordis genitos expellat & educat. 2. & sit vocis instrumentum, 3. ut per hanc ea, quae à capite delapsa, vel in pulmonibus collecta sunt, rejiciantur, de hac arteria lege Gal. 7. usu part. à cap. 3. usque ad 9 & 7, 1. adm. an: 1. & 5. Aristot. 1. de hist. 16. 2. ejusd. 1. 53. part. 3. & lib. de resp. 11.

18. Ultimo vocis formationem, quod atinet, hanc sequenti modo explicamus. Efficiens causa vocis animalis sive $\pi\epsilon\omicron\sigma\upsilon\gamma\epsilon$: $\lambda\upsilon\eta$, quae à cerebro originem habet, per nervos in musculos laryngis demittitur: vocantur illi nervi recurrentes, quoniam à 6. pari nervorū cerebri in thoracis cavitatem descendente reflectuntur, & secundum latera asperae arteriae sursum iterum ascendunt, musculisq; laryngis innumeris ramulis inseruntur.

19. Cum enim caput musculi semper versus principium nervi moveatur; musculorum autem laryngis omnium capita deorsum vergant, natura ita artificiosè hos nervos fabricata est, ut ab origine sua in thorace utrinque, ad aortam tanquam ad tracheae rotam retorqueantur & revolvantur, dexter circa ramum aortae in brachium dextrum excurrentem, sinister circa ejusdem truncum ad spinam è corde reflexum, atque inde sursum tendentes, ob id recurrentium nomen sunt adepti. His nervis funiculo interceptis aut planè praecisis animal voce privatur, sicuti experiri in anatome virorum licet, vide Figuram appositam, in hac enim exactè horum nervorum positum deprehendes.

Materia

20. Materia vocis est aer, & à larynge percussus. Organum proximum est rima laryngis, $\chi\lambda\omega\tau\iota\varsigma$ dicta, quæ peculiaribus quibusdam musculis contracta & dilatata, vocis differentias varias gignit.

21. Forma est plaga vel ictus aëris ope muscutorum, intercostalium vehementius allisi ad tracheam & laryngem, & à rima tanquam à plectro percussi in transitu hujus angustiore qua de causa & arteria corpus ex dura & solida materia factum est.

22. Finis vocis est, ut sit alicujus rei nuncia, doloris scilicet aut voluptatis, quam animal percipit.

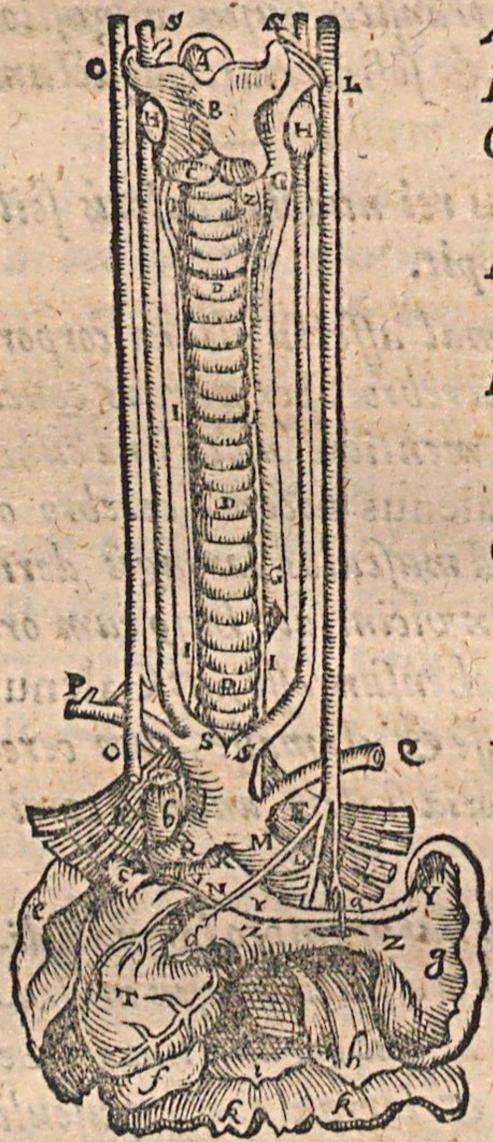
23. Fit ergò vox, quando animal affectu aliquo corporis impulsus motu voluntario, qui est à cerebro, per nervos concitat musculos laryngis, ut aërem vehementiore motu una cum sonu ejiciat. Atque hinc probat Galenus vocem à cerebro oriri, virtute animali inde per nervos ad musculos laryngis derivata: Non autem à corde, ut quidam ex vicinitate hujus cum organis vocis, ratiocinati sunt. Nam depræhensum esse, ait Galenus victimas interdum corde exempto spirasse & clamasse, cum cerebro & ventriculis hujus compressis à $\Phi\omega\upsilon\alpha$ statim animal corripiatur.

24. Varia editur vox secundum naturam pro laryngis dilatione & constructione majore vel minore, facta ab ejus musculis, præter naturam vox mutatur vicio aliquo organorum, sive principalium, quæ sunt aspera arteria, & larynx ejusq; muscoli sive adjuvantium, ut sunt fauces, tonsillæ, palatum, gurgulio, dentes, labra ut in angina, morbo Gallico, scorbuto, &c. de quibus suo loco.

B

Hæc figu-

Hæc figura multas partes exprimit ad collū
 & ventrem medium attinentes, in
 qua eversum cor, & in dextram
 rejectum est.

- A Thyroïdis.
 B Cartilago laryngis maxima.
 C 1. Musculi laryngis.
 2. Glandula laryngis.
 D Longus tracheæ arteria constans
 annulis cartilagineis.
 E F Trunci asperæ arteriæ, in quos
 caudex ejus ad pulmones findi-
 tur.
 G Gula sive Stomachus ad radicem
 linguæ hærens, penè subterq; de-
 vergit.
 H H Tonsilla sive amygdala in homi-
 ne, in sue glandula, stomacho & la-
 ryngi communes, utrinque assi-
 stunt, satis magnæ linguam & os
 partesq; subditas madore proluen-
 tes.
 L O Nervus sextæ conjugationis.
 M Truncus aortæ descendens.
 N Ramulus nervi sextæ conjugationis debiscens.
 P Porta ramus dexter.
 Q Aortæ portio sursum in alam sinistram pertendens.
 R Caudex aortæ ex sinistro cordis specu exortus.
 SSS Arteriæ cardites, quæ eadem ἀλθαγγμαί, nec non ἀπο-
 τληνικαί

ωληκται dicuntur, quibus oblesis aut contusis, aut vinculo, vel injectione manus interceptis, homo in sterilitatem nonnunquam castratur, quod permultum materiae inde semini suppeditetur, tum cataphora, vertigine, apoplexia & caro suporifero corrumpitur,

T Cor liberum ab involucro suo, & in dextrum latus devolutum, pleraque vasa oculis subijcit.

V Initium est venae arterialis.

X Arterialis venae in dextrum pulmonem.

YY Ejusdem in sinistrum progressio.

ZZ Arteria venosa.

a Surculus nervi sextae conjugationis, qui non revertitur.

b Stipes venae caevae, vinculo astrictus, in quam sanguis confunditur, perque eam ad cor confectus perlabitur.

c } Auricula cordis.
d }

e f g h Pulmonum lobi sive fibrae.

i Diaphragmatis membraneus circulus.

kk Ejusdem carnea portio lacera & fibrarum staminibus interstincta.

De Accidentibus

Asperæ Arteriæ.

1. Sita est arteria in anteriori colli sede, & ex faucium humiliori sede per collum ad Pulmones descendit, stomacho ad tertiam thoracis vertebam præposita, ubi bipartita multis propaginibus in utroque latere per pulmonis substantiam excurrit.

2. Hoc ductu connascitur antequam pulmonum substantia inseratur, in exortu cum oris succingente tunica in fauces se aperiens,

riens, & foramen narium amplitudinis, à quo aërem haurit, rectè spectans. 2. reliquo luctu ventriculo, cui posterior ipsius sedes membranæ neclitur, reliqua sedes vicinis musculis & vasis tunicae communis, quam à partibus vicinis sumit, fibrarum beneficio adheret.

3. Magnitudo ejus in omnibus ferè est inaequalis.

4. Figura ejus ferè ad fistule & mucronis figuram accedit, in feminis & pueris angustior, in viris amplior.

CAP. III.

DE OESOPHAGO.

Ὠισοφάγος & Græcis, Latinis gula, Arabibus Meri, Latantio cibaria fistula, & Stomachus dicitur, est canalis à faucibus ad ventriculum pertingens, per quem cibus, potusque ad ventriculum defertur.

1. Substantia œsophagi eadem est, quæ ventriculi; constat duabus membranis, vel tunicis proprijs, & una communi, item, venis, arterijs & nervis constituitur, Aristotel. 1. de hist. animal. c. 16. Gal. 4. de usu part. c. 5.

2. Membranarum propriarum alia est interior, alia exterior; hæc tota ferè carnosæ & fibræ constat circularibus & transversis, quarum beneficio cibum in ventriculû detrudit & ventriculo ingrata & noxia p vomitû ejicit. Illa nervosæ est, & crassior totius oris palatiq; tunica q; inuarectos villos obtinens, quib. cibum attrahit.

3. Has duas extrinsecus ambit membrana communis, à ligamentis vertebrarum orta.

4. Complures etiam venas habet œsophagus à vena cava & portæ propagatas, arterias insuper ab aortæ descendente rivis promanentes.

5. Nervos accipit insignes à sexta cerebri conjugatione, qui stomachici dicuntur, post glandulas in medio ipsius ductu, pulvi-

pulvinariè instat, obtinet, ut stomachum perenni humore persundant, ad sicci alimenti faciliorem transitum, ac lubricam viam efficiant: Musculos denique habet duos, qui à lateribus scutiformis orti, in mediam illius partem infiguntur, & hi œsophagum omnino amplexantur, & deglutitioni inserviunt, ut sit mixta ex naturali & animali actio.

6. *Vsus hujus est cibum & potum, veluti per infundibulum ex ore suscipere, & in ventriculum deferre.* 3. Natural. facul. c. 13. Hipp. de corde.

De Accidentibus œsophagi

1. *Situs est œsophagus sub aspera arteria, & rectè à per spinam deorsum fertur, ad quintam thoracis vertebra, ubi paulò ad dexteram inclinat, ut aortæ cedat, mox aeterea substratus, obliquè ad laevam vergit, propter epar, & ibi Diaphragma permeans in superius ventriculi os terminatur.* 2. *Connectitur ori & ventriculo per corporis continuitatem, arteria aspera dorso, & vicinis partibus membranarum fibrarum, & vasorum interjectu.*

2. *Figura œsophagi rotunda est, propter robur & capacitatem, ne ex diuturniore alimentorum mora respiratio impediretur.* 2. *Oblonga propter distantiam faucium à ventriculo.* 3. *parti superiori, qua in fauces desinit, angustior inferiore, qua ventriculo inseritur, latior tubæ instar, ut ad cibum deorsum propellendum sit aptior.* Gal. lib. 7. de usu part. c. 7.

Quæstiones.

I. *Cur in laborantibus morbo Gallico vox depravatur? Resp. Quia ulcera gurgulionem & glandulosa corpora, prope palatum consumserunt.*

B 3

II. Cur

Knoblochi (: seu te, suboles Hannoveria, dicam;
seu T E Phœbejum pectus: quos junxit habena
nescio quæ Fati:) colli penetrare recessus
haut frustra tentas. res est hæc magna profectò
vestigasse vias, quibus arx patet illa, quibusque
est iter ad vitæ thalamos, foculumque coquentem.
Nam si cum reliquâ collum quoque parte laboret,
Hoc benè nunc unà sanabis, nobilis usu
factus. at hinc quis Honos? Vah! non-violabilis unquam
Knobloch Is partim viguit, partimque vigebit.

adposuit

Georg. Andr. Fabricius Herz b.

In DETRACTOREM.

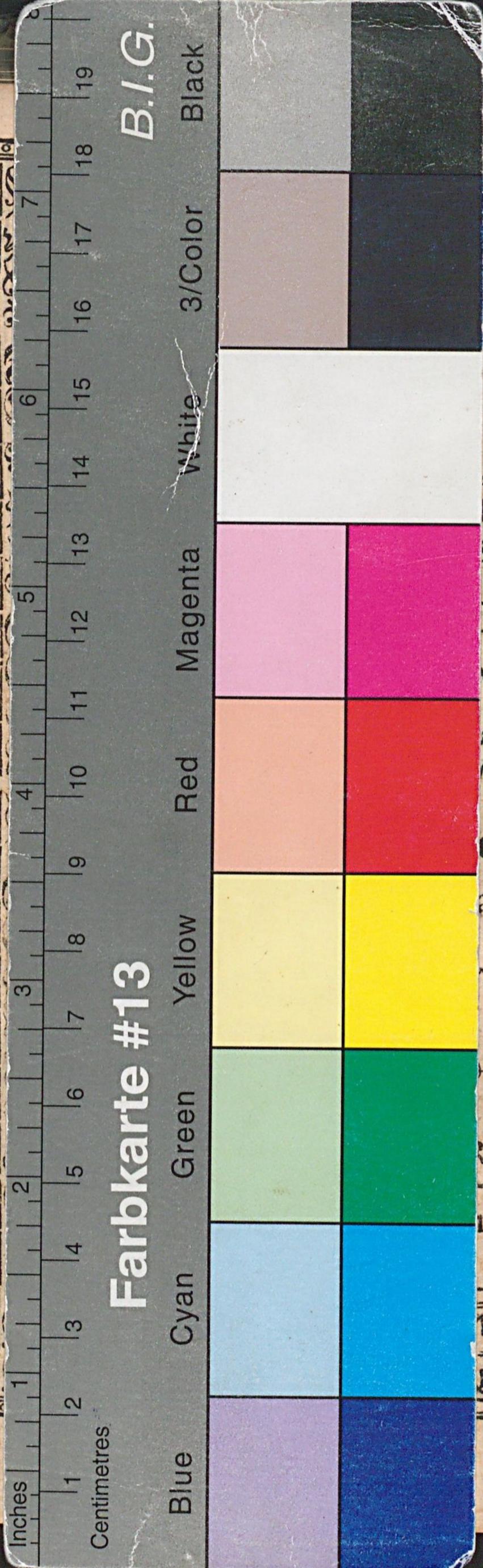
EN tibi, quos Latij Porros cognomine dicunt;
CNOBLOCHII verò voce Tuisco refert!
*Quam gratos (præter normam Rationis) odores
spirat, qui ipsorum, Sudor, ab ore fluit:*
*Dis ut uterque putans certamina; sedulus alter
Discipulus, præstans Doctor at alter; in it.*
Hos, quæso, admoveas naso, NASUTULE, porros:
Sed videt, & ridet garrula lingua dapes.
*Ecce etenim porros ut rodit dente maligno
Morus, & ad stomachum nil facit inde suum.*
Quàm graviter redolent! ut torquet lividus unguis!
Heus benè non uti parte videre tuâ.
*Nempè illis veluti communia nomina; sensus
Sic dant Fata pares atque mihi atque tibi:*
*Scindimur aëst ambo nos in contraria semper
judicia. odisti, quæ mihi, MOME, placent.*

Nam mul-

*Nam multum nos fila iuvant bene - olentia porri:
Cecropio capiunt nos magis ista favo.
O si tale mihi Guttur Natura dedisset,
ut scita CNOBLOCHII pingere penna potest.
Exclamem: Porro studio non deside Porri
si fuerint culti, na! melimela vocem.
Sic modo Leucoreus plures feliciter hortus
educet, ex animo sapius opto meo.
INVIDE vade foras, aut partibus utere nostris:
vel tibi Nasturci prandia lauta cape.
Si tibi tam culti moveant fastidia porri;
pastis de porcis ilice, MOME, vores.*

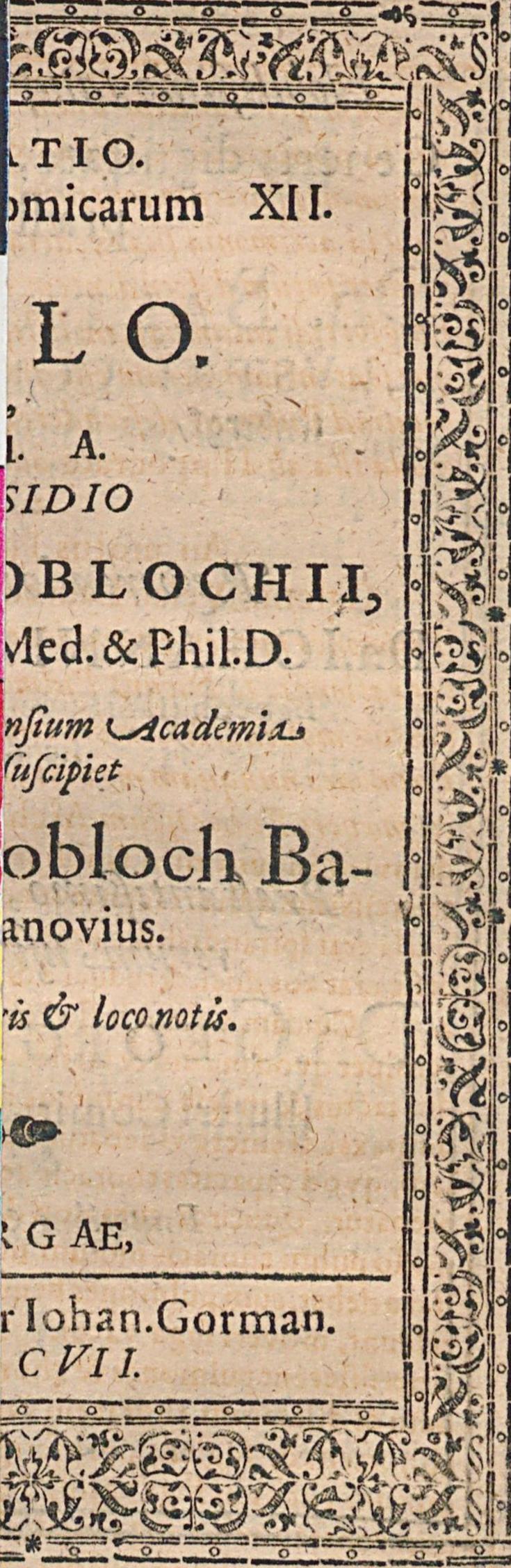
*Hieron: Sigfridus
Lora-Francus.*

Farbkarte #13

B.I.G.

13

TIO.
omicarum XII.

L O.

. A.
SIDIO

BLOCHII,
Med. & Phil.D.

*nsium Academia
suscipiet*

obloch Ba-
anovius.

ris & loconotis.

R G AE,

r Iohan. Gorman.
CVII.